

Nytt från VÄRMLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENING

1988:3

VÄRMLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENING
ARGÅNG 5

EN NYBLIVEN ORDFÖRANDES FUNDERINGAR

Det torde väl vara allom bekant att vi numera har två organ som båda gör anspråk på att vara riksorganisation för släktforskningen här i landet: Sveriges Släktforskarförbund som vi tillhör samt Genealogiska Föreningen. För att spetsa till det hela lite, låt mig få presentera en tredje riksorganisation: Värmlands Släktforskarförening!

Av våra 323 medlemmar är 72 bosatta utanför Värmland. Säkert råder motsvarande förhållande inom andra regionala föreningar. Det är ju så att alltefter som den egna forskningen framskrider, så grenar rötterna ut sig till andra landskap än det där man själv bor eller från början kanske inbillat sig vara alla sina anfäders urhem. Inte så sällan hamnar man t o m utanför Sveriges gränser. Sakerligen är därför många släktforskare medlemmar i flera lokala föreningar. Dessutom är man personlig medlem både i Sveriges Släktforskarförbund och i Genealogiska Föreningen, kanske också i DIS.

Vad är den egentliga orsaken till detta? Jag gissar att svaret ligger i ordet "information". Man vill helt enkelt inte gå miste om värdefull information i form av främst publicerade forskningsresultat, efterlysningar, forskarförteckningar och diverse tips. Där kan ju lösningen eller uppslaget till lösningen på ett problem finnas. Kanske man t o m finner att en släktgren som man är intresserad av redan är utredd av en annan forskare.

Informationsmängden inom släktforskningen är under ständig tillväxt. Nya forskningsresultat presenteras fort-

löpande i den uppsjö av publikationer som vi nu har på området. Sakerligen finns även en hel del otryckt material i släktforskarföreningarnas ägo. Den största informationsmängden ligger nog emellertid hos släktforskarna själva i pärmar och byrålådor. DIS har t ex efter en rundfrågning bland sina medlemmar räknat ut att dessa tillsammans har ca 125 000 namn datorregistrerade. Hur mycket finns hos alla andra släktforskare? Många av oss lider ju av en "yrkessjukdom", nämligen att vänta med en presentation av det egna materialet i en eller annan form tills dess att det hela blir komplett. Samtidigt vet vi innerst inne att det aldrig blir komplett! Det här problemet får vi försöka komma tillrätta med på något sätt.

Ständigt tillkommer nya forskare. Skall de behöva "uppfinna hjulet på nytt" och behöva lösa problem som redan är lösta av någon annan? Mycket av vad de söker kanske finns tryckt eller arkiverat hos föreningar och enskilda forskare. Hur skall de kunna hitta rätt i denna snabbväxande djungel?

Det är med andra ord dags för släktforskningens organisationer att på allvar börja fundera över hur detta ofantliga material i framtiden skall struktureras. Vad som då främst blir aktuellt är framtagning av register. Denna grundläggande och viktiga fråga förbigås tyvärr i vårt förbunds handlingsprogram. Observera att jag här inte menar register till källmaterial utan register till i första hand tryckta men även otryckta genealogiska arbeten.

Men en hel del sådana register finns ju, invänder någon. Javisst, de flesta genealogiska skrifter har försetts med regis-

(forts. sid. 7)

INFORMATION FRÅN SVERIGES SLÄKTFORSKARFÖRBUND

NYTT KANSLI I STOCKHOLM

Stockholmskansliet har ny besöksadress:
Västerled 24
BROMMA
Telefon: 08/26 12 20
Postadressen är:
Box 15222
161 15 BROMMA

-◇-

MOTIONER TILL STÄMMAN I SKARA

Motioner till förbundsstämman har kommit in om:

- ◇ Bevarande av gravvårdar på våra kyrkogårdar
- ◇ Ändring av förbundets stadgar såvitt avser personligt medlemskap i förbundet
- ◇ Regler för numrering av personer ingående i an- och stamtavlor
- ◇ Regler för registerframtagning till kyrkoböcker
- ◇ Medlemsmatrikel och släktforskarförteckning
- ◇ Förbättrade möjligheter för släktforskare att få del av uppgifter i pastorsämbetenas kyrkoböcker och register
- ◇ Lånevillkor för mikrofilmer

-◇-

MEDLEMSFÖRHÅLLANDEN

Vid utgången av december 1987 hade 42 medlemsföreningar med totalt 10472 medlemmar anslutit sig till förbundet.

Vid samma tid hade 1970 personliga medlemmar och 6 stödjande föreningar registrerats. Antalet prenumeranter var drygt 90.

-◇-

NYTT EMIGRANTCENTER

Lördagen den 20 augusti invigdes ett **Emigrantcenter Gävleborg** i Ockelbo. Vid centret ska alla emigranter från länet registreras. Verksamheten drivs med kommunalt bidrag av Ockelbo Släkt- och Emigrantforskarförening UGGLAN. Adress: Skolvägen 5, 816 00 Ockelbo. Tel.: 0297/417 50 eller 402 94.

-◇-

STUDIECIRKELLEDARE

Släktforskarförbundet har i ett tidiga-

re upprop försökt få tag på landets aktiva ledare av studiecirkelar/kurser i släktforskning. Av resultatet att döma har antingen uppropet inte nått ut, eller är antalet ledare mycket litet.

Därför på nytt!

Kursledare, studiecirkelledare och andra som leder grupper av blivande släktforskare!!

Vi vill veta:

- ◇ Vilka Ni är?
- ◇ Var Ni finns?
- ◇ Hur omfattande Er verksamhet är?
- ◇ Vilket studieförbund Ni verkar tillsammans med?

Tillsammans med Er har vi en ambition att samordna utvecklingen inom utbildningen av släktforskare. Vi vill även kunna ge Er specialriktad information vid behov.

Skicka in uppgifter om Er till:
Sveriges Släktforskarförbund
Box 15222
161 15 BROMMA

-◇-

RABATT I RAMSELE

Enligt överenskommelse mellan källarmästare John Kelly och förbundets ordförande Erik Thorell får medlemmar i förbundets medlemsföreningar och förbundets personliga medlemmar i samband med forskarbesök i Ramsele 10 % rabatt på priserna för mat och husrum på hotell Färnlöf.

Den som inte har årskort e d att visa upp bör kunna styrka medlemskap genom intyg från föreningskassör.

Allmänna färdmedel till Ramsele är lämpligen tåg till Långsele eller Sollefteå och buss därifrån. Uppgift om busstider fås på tel. 0620/116 70. Till SVAR är numret 0623/109 70 och till hotell Färnlöf 0623/106 80-

-◇-

GRAVSTENSINVENTERINGEN INNE PÅ TIONDE ÅRET

Det var 1979 som Genealogisk Ungdom drog igång inventeringen av gravstenar resta före 1850. I år har den alltså hållit på i tio år, och åtskilliga gamla gravmonument har dokumenterats.

Släktforskarförbundet övertog 1987 inventeringen och driver den nu vidare. Hela verksamheten bygger på frivillighet, att förbundets medlemmar och andra ställer upp ideelt och helt gratis. Förbundet

BORTGANGEN HEMBYGDSFORSKARE

Släktforskargruppen i Dalby, Syssele-
bäck meddelar att en av deras mest
aktiva medlemmar alltför tidigt ryckts
bort. "Bengt Bengtsson, Brattmon, 62
år, avled vid ett besök på golfbanan
i Råda. Vi saknar honom oerhört. Han
arbetade glatt och ihärdigt helt ide-
ellt. Tyvärr finns många uppgifter,
som han ej hann slutföra. Tillsammans
med Biblioteket ordnade vi i vinter
en fotoutställning med bl.a. 721 glas-
plåtsfoton, som Bengt kopierat. Vi
annonserade och bad allmänheten om
hjälp med identifiering av personer
och miljöer. Det blev en bra respons.
Maj Fischer, Vårby, bördig från Dalby
även hon, bidrog med gamla foton, de
flesta förstörade genom en ny metod,
fotostatkopia. Allt detta material
finns kvar här, som ett äreminne över
en uppoffrande gärning i kulturens
tjänst. Bengt hade också påbörjat ett
register över Bäckvallsarkivet, Nor-
diska Museet. Vi undrar nu, vem som
vill fortsätta. Som ni förstår blev
Bengts död ett hårt slag för oss.
Framförallt var han en god och humo-
ristisk vän. Vi måste försöka arbeta
vidare i hans anda."

Maj Andersson
Sysselebäck

ANOR SOKES ANOR SOKES ANOR SOKES

Finns det någon som kan lämna upplys-
ning om **Kerstin Persdotter**, född 1840-
09-12 i **Östmarks församling**, inflyttad
till Söderhamn 1870-11-02 med sonen
Carl August, från **Vitsands församling**,
där hon varit inhysespiga i Rattsjö-
berg 1869.

Hon vigdes i Söderhamn 1872-06-23 med
Olof Nilsson-Wermelin, född i **Fryke-
ruds församling** 1836-12-07, utflyttad
till Söderhamn 1870-12-02 från **Övre
Ullerud**.

De fick 6 barn, Hugo Wermelin, f. 1877,
var min morfar.

Jag ersätter gärna den eller de som
kan ge några ledtrådar.

Kerstin Zander
Tempelriddarvägen 5^{II}
127 34 Skärholmen, Tel, 08/88 30 97

ANOR SOKES ANOR SOKES ANOR SOKES

Min farfar var född i Nor, Värmland.
Min farfars far var soldat No 9 i
Grums kompani omkring 1870-talet.

Han och hans familj bodde i ett soldat-
torp i Mellerud under denna tid.

Jag skulle vilja ha tips om litteratur om
området kring Nor. Finns det någon hem-
bygdsförening i området som man kan kon-
takta?

Christina Mellqvist
Lillegårdsvägen 23, 3 vån
541 42 Skövde

STYRELSEN FÖR VÄRMLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENING

ORDFÖRANDE

Lars-Gunnar Sander
Norra Berghaget
667 00 Forshaga
Tel. 054/727 54

VICE ORDFÖRANDE

Ingrid Johansson
Värmskog Sätra
671 95 Klässbol
Tel. 0555/308 82

SEKRETERARE

Anette Stenbäck
Stjärnsforsv. 111E
683 00 Hagfors
Tel. 0563/235 04

KASSÖR

Carin Widén
Kaprifolgatan 24
653 45 Karlstad
Tel. 054/16 19 13

LEDAMOT

Eivor Lantz
Lindervägen 20
663 02 Hammarö
Tel. 054/257 27

LEDAMOT

Bo Cider
Skolgatån 12
660 60 Molkom
Tel. 0553/103 78

LEDAMOT

Sonja Petersson
Ölmegatan 9A
652 30 Karlstad
Tel. 054/11 94 11

LEDAMOT

Ingvar Dahl
Ingesundsv. 35B
671 00 Arvika
Tel. 0570/191 62

SUPPLEANT

Anneli Möller
Lupingatan 9
653 45 Karlstad
Tel. 054/16 01 25

SUPPLEANT

Lisen Schützer
Stridsbol, Älgå
671 00 Arvika
Tel. 0570/250 17

SUPPLEANT

Berit Olsson
Box 91
667 00 Forshaga
Tel. 054/713 50

REDAKTÖR

Anders Höglund
Lisas Höjd 5
681 00 Kristinehamn
Tel. 0550/815 25

ARKIVFÖRVALTARE

Bo Cider
Emigrantregistret
Karlstad
Tel. 054/15 92 72

ARKIV

Emigrantregistret
Gamla Badhuset
Box 331
651 05 Karlstad
Besöksadress:
Strandgatan 4

POSTGIRO

46 96 60-5

UR GRÄSMARKS HISTORIA

Från Gunhild Svensson i Karlstad fick redaktören ett utdrag av uppteckningar, gjorda av nämndemannen och riksdagsmannen Jan Magnusson i Granbäckstorp. Han föddes i Sunne 1838, och flyttade till Gräsmark 1851. Hans bibliotek omfattade 4000 volymer, enastående för en odalman. Han hade hjälp med sina uppteckningar av Olof Jönsson, Granbäckstorp.

1708 I hemmanet S:a Vesterrottna var krigsfolk inkvarterade efter Karl XII död. En man blev ihjälskuren med kniv vid ett försök att infånga kyrktjuven Staffan Staffansson.

1783 Tre a´ fyra alnar snö föll, kallat det stora Holgamässyret, av de gamla.

1786 Åskan hördes trettondagen. Sommaren efter blev dyrtid, 1 tunna råg kostade 5 riksdaler, korn och havre 3 riksdaler.

1788 Natten till den 25 november, kl. 2 kändes två starka jordstötter, den första så stark att allt i huset skakade ganska kraftigt. Den andra, lindrigare stöten kändes 4 - 5 mil.

1789 Natten till den 7 maj, kl. 1 blev ett starkt åskväder med blixtrar som upplyste hela horisonten, hela en timma. Hela sommaren därefter mycket starka åskväder ända fram till den 21 - 23 december. Även då ganska starkt.

1790 Ingen snö på hela vintern. Isarna på sjöarna ovanligt starka. På det följde en mycket regnig sommar, mognaden blev dålig eller ingen. Frost tog allt ömtåligt redan i juni månad. Vid Mickaelitiden frös jorden 3 tum, tinade ej upp före snön, som kom mycket tidigt. Vid juletid blev ett starkt åskväder.

1794 Började ploganden 10 - 12 april, strax därefter blev stark torka som gjorde svår missväxt. Till råga på det kom snö vid midsommartid, att det räckte mitt på benet.

1820 Rasade en vädervirvel vid Sorrandstorp varvid stora träd upprycktes med rötterna. Virveln fortsatte nordost ända till Bredsjön i Lekvattnet.

1834 Ett får fick 4 levande lamm, 3 klarade sig till vuxen ålder. Det var hos en bonde i N:a Vestrottna. (Skönt när det inte är bara elände nedtecknat)

1837 Åskan slog ned genom en skorsten i Kärr, och dödade 3 personer.

1840 Blommade fruktträden i Granbäckstorp i oktober månad.

1844 Omkring den 25 augusti, en söndags-
eftermiddag, kom ett häftigt skyfall åtföljt av blixter och åska. Stora skador uppstod då skyfallet förorsakade kraftiga översvämningar, vattendragen och sjöarna växte till en höjd vars like man aldrig skådat. Kvarnar, dammar och broar bortfördes, även säd och hö.

Utskarningar och uppslamningar gjorde också stor förödelse.

Samma år uppkom det skogseld. Heden mellan Granbäck, Grässjön och Rottne-älven brann 3000 tunnland. Nordlig vind drev elden så fort så att all mänsklig åtgärd var omöjlig. Folk hann med knapp nöd undan elden. Turligt nog vände vinden och stoppade eldens framfart.

1846 Över Stora Vesterrottna, vid klar himmel, hördes en stark knall sannolikt en eldkula.

C:a 1850 Begravdes Hellmans Marit från Högden. Jorden stannade inte över henne, jord fick tas från Högden, denna jord stannade över henne. Hon hade varit elak, flyttat råmärken m.m.

-"-

I nästa nummer av "Nytt från..." kommer fler utdrag ur Jan Magnussons uppteckningar.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MEMLEMSMEDVERKAN I BLADET

Trots att jag löper risken att bli betraktad som tjatig, måste jag än en gång be bladets läsare om bidrag till innehåll. Skicka in:

- ◆ Arkivtips
- ◆ Käserier
- ◆ Utdrag ur otryckta och tryckta källor (se ovan)
- ◆ Annonser om aktiviteter
- ◆ Referat från aktiviteter

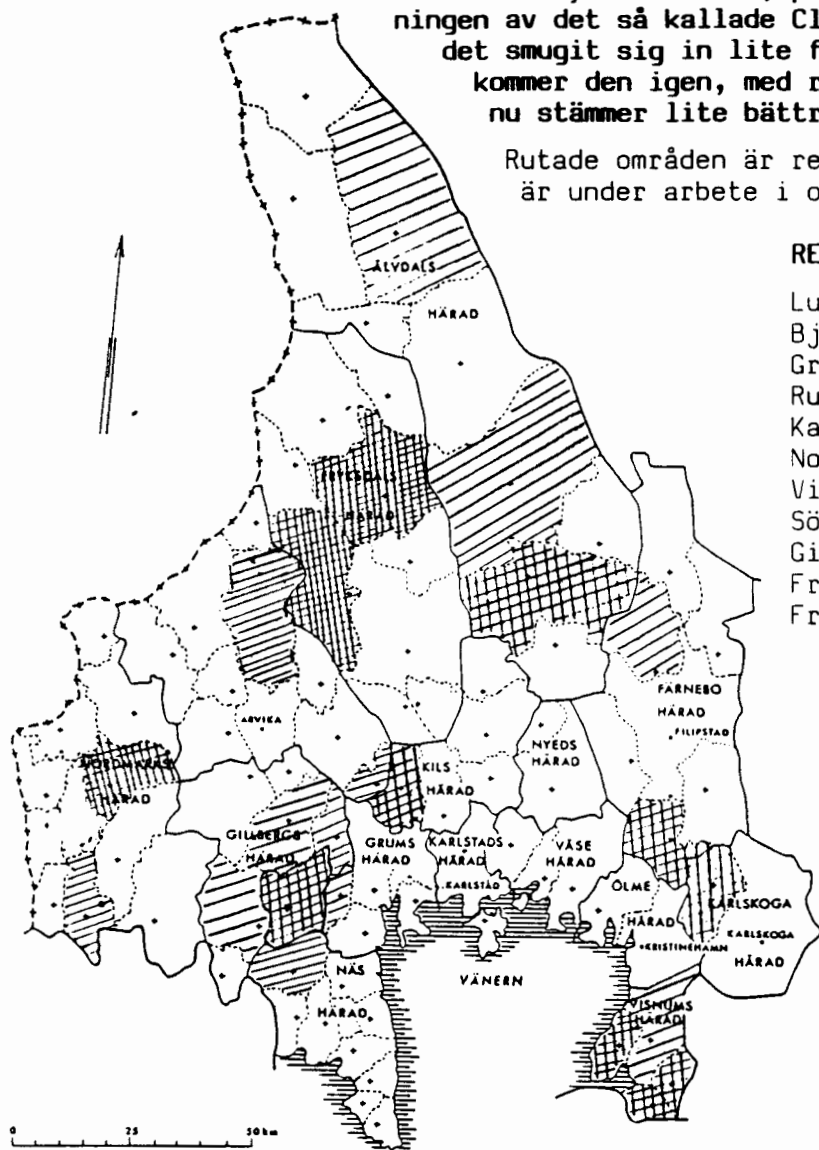
Med andra ord, låt medlemsbladet få leva vidare!!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

VIGSELBOKSPROJEKTET CLAES IGEN

I nr 2:88 av "Nytt från...", presenterades på en karta hur utbredningen av det så kallade Claesprojektet såg ut. Tyvärr hade det smugit sig in lite felaktigheter på kartbladet. Här kommer den igen, med redaktörens förhoppning att det nu stämmer lite bättre.

Rutade områden är redan klara, och streckade områden är under arbete i olika stadier.

REDAN KLARA ÄR:

Lungsund, 1687 - 1860
Bjurkärn, 1702 - 1860
Gräsmark, 1750 - 1805, 1838 - 1860
Rudskoga, 1689 - 1869
Karlanda, 1694 - 1704, 1767 - 1795
Norra Råda, 1730 - 1860
Visnums Kil, 1706 - 1860
Södra Råda, 1685 - 1860
Gillberga, 1688 - 1860
Frykerud, 1708 - 1860
Fryksände

UNDER ARBETE ÄR:

Visnum
Nordmark
Ekshärad
Dalby
Kila
Långserud
Stavnäs
Värmskog
Borgvik
Boda
Blomskog
Gunnarskog

Du som vill ta Dig an "Din" socken, och skriva av vigsellängderna, ta fram "Nytt från..." nr 1:86. Där finns beskrivet hur Du ska gå till väga med registreringen. Hör av Dig till redaktören innan Du börjar, så undviker vi dubbelarbete. Lycka till!

BEGAGNADE MIKROKORTLÄSARE

Funderar Du på att skaffa Dig en mikrokortläsare? Vill Du satsa på en begagnad?

Fråga på Din bank eller Din bilverkstad. Banker och bilverkstäder håller på att lägga om sina system, och har då ingen nytta av sina läsare.

Får Du inget napp där, kan Du vända Dig till något av FFV:s överskottslager. Ett sådant finns i Karlstad.

Se bara till att skivan där Du lägger kortet är vridbar.

FRAN EXTRA ARSMÖTET

Eftersom föreningen inte fick någon ordförande vid sitt ordinarie årsmöte, avhölls ett extra sådan i slutet av maj månad. Där valdes föreningens tidigare kassör **Lars-Gunnar Sander, Forshaga** till ordförande. Han efterträds på kassörs-posten av **Carin Widén, Karlstad**.

Mötet besöktes av ett 25-tal av medlemmarna. Dessa fick tillfälle att lyssna till ett intressant och roligt föredrag av Hans Tjus från Karlskoga. Han talade om "Konsten att få rum med hela släkten på samma papper". Skeptikern tror säkert att det är en omöjlighet att klara av detta, men Hans visade på många exempel där han i alla fall hade lyckats mycket

FRÅN PROBANDEN I GRUMS

Emigrantresa till Växjö med buss
öppen för alla intresserade.

23 - 24 september 1988

Fredag: Avresa Grums järnvägsstation, kl. 07.00, över Karlstads busstation, kl. 07.30.

Vi besöker Emigrantinstitutet i Växjö, kl. 13.00 - 17.00, med möjlighet att också bese Smålands museum.

Ev. guidad tur till Teleborgs slott, kl. 17.30.

Middag på hotellet. Kvällen fri.

Lördag: Frukost kl. 08.00.

Avresa kl. 09.00. Besök på Kosta glasbruk mellan kl. 10.00 - 12.00. Rundtur i Smålandsbygden.

Åter i Grums ca kl. 19.00

Pris: 500:- inkl. buss, hotell (dubbelrum), middag, frukost, inträden och guidning. Lunch båda dagarna ingår ej.

Skriftlig anmälan till Judy Gustavsson, Gamla vägen 154, 664 00 Grums, **senast 13 september. Anmälan är bindande!**
För ytterligare upplysningar, ring Judy G, tel. 0555/102 20 eller 201 10.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

UTNYTTJA DATORN

I SLÄKTFORSKNINGEN

Föreningen för Datorhjälp i Släktforskningen, DIS, bildades år 1980 och har idag över 800 medlemmar från hela landet och från Norge, Danmark, Finland, Israel och USA.

DIS har för användning på persondatorer utvecklat programsystemen DISGEN för att hålla reda på den egna släkten och DISREG för att framställa register ur kyrkoböcker mm.

Mer än 400 släktforskare använder f n DIS programsystem.

DIS driver också sedan 1985 projekt CLAES för framtagning av utförliga register ur svenska vigsellängder fram till 1860.

DIS utger tidskriften SLÄKT-FORSKAR-NYTT.

BLI MEDLEM! Fyll i och posta talongen redan idag!

Insändes till: Föreningen DIS, c/o Bjelkåker, Hässlegatan 5, 582 67 LINKÖPING

JA Jag vill veta mer om DIS

JA Jag vill bli medlem i DIS (70 kr per år)

Namn:

Adress:

.....

TÄVLING OM FÖRBUNDSMÄRKE

Sveriges Släktforskarförbund utlyser härmed en tävling om ett förbundsmärke. Märket ska kunna användas på brevpapper, kuvert, anslag, affischer osv.

Förslaget åtföljt av namn- och adressuppgift i slutet kuvert (öppnas inte förrän tävlingen är avgjord) sänds senast den 1 november till förbundet, adressen Box 15222, 161 15 BROMMA.

Ytterligare information lämnas av ordförande Erik Thorell, tel 08-15 74 65 (hem) eller 08-26 12 20 (förbundet).

Förbundsstyrelsen, eventuellt förstärkt med lämpliga personer, kommer att vara jury. Juryns beslut kan inte överklagas.

1:a pris: Grill, Svenska Indelningsverket, faksimilutgåva 1988.

2:a pris: Ett års medlemskap i förbundet.

3:e pris: Förbundets årsbok 1988.

Priserna delas ut även om inte något insänt förslag kommer att användas som förbundsmärke.